

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Анатолій ЦЬОСЬ

«25 березня» 2022 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
«ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»**

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета вступного іспиту до аспірантури	5
2. Характеристика змісту програми	6
3. Вимоги до навичок та вмінь в мовленнєвій діяльності	8
4. Порядок проведення вступного іспиту до аспірантури	12
5. Структура екзаменаційного білета	13
5. Критерії оцінювання вступного іспиту до аспірантури	14
7. Тематика розмовних тем	15
8. Список рекомендованої літератури	18

ВСТУП

Євроінтеграційні процеси в Україні та Болонський процес передбачають підготовку конкурентоспроможних фахівців з відповідним рівнем володіння іноземною мовою, яка повинна стати важливим елементом їх професійної підготовки. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії включають вступний іспит з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що передбачає розуміння основної ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й спеціалізовані дискусії за своїм фахом; вміння спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін; вміння чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.

1. МЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ДО АСПІРАНТУРИ

Вступний іспит з французької мови до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Програма відображає конкретні характеристики володіння іноземною мовою рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності.

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари.

Мовна компетенція передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної французької мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

Для успішного засвоєння освітньо-професійної аспірантської програми з французької мови вступники повинні мати базову вищу освіту в обсязі бакалаврської та магістерської програми, або за програмою “спеціаліст” за

однойменною спеціальністю та здібності до оволодіння знаннями, уміннями та навичками в галузі загальноекономічних, технічних наук та робоче володіння іноземною мовою.

Робоче володіння іноземною мовою означає:

- 1) вміння читати та повністю розуміти іноземні тексти з побутової, країнознавчої, суспільно-політичної, економічної та фахової тематики;
- 2) володіти навичками перекладу вище зазначеної тематики;
- 3) володіти усним монологічним та діалогічним мовленням в межах побутової, суспільно-політичної та загальноекономічної тематики;
- 4) сприймати іноземне мовлення;
- 5) реферувати та анотувати суспільно-політичну та загальноекономічну літературу рідною та іноземною мовами;
- 6) вміти вести бесіду іноземною мовою та переказувати зміст прочитаного.

3. ВИМОГИ ДО НАВИЧОК ТА ВМІНЬ В МОВЛЕННЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

ЧИТАННЯ

Вступник до аспірантури повинен вміти:

- виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- працювати з двомовним та одномовним словниками;

- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки на основі переробки отриманої інформації.

АУДІЮВАННЯ

Вступник до аспірантури повинен вміти:

- розуміти аудіозаписи, зроблені носіями мови;
- розуміти носіїв мови, навіть якщо вони розмовляють із акцентом чи у швидкому темпі;
- слухати аудіозаписи, аудіокниги іноземною мовою.

ПИСЬМО

Вступник до аспірантури повинен вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри:

- писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел;
- писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;
- писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином

підкреслюючи значущі думки;

– продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;

– складати анотації;

– писати офіційні листи;

– писати тези / доповіді;

– використовувати правила написання слів та пунктуації, проте може спостерігатися вплив рідної мови;

– фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування / аудіювання.

ГОВОРІННЯ

Монологічне мовлення:

– представляти себе;

– володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;

– володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);

– проводити презентації;

– робити коротке непередготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором;

– виступати на конференціях з доповідями та науковими повідомленнями.

Діалогічне мовлення:

– вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т.ін.

– уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія/ диспут у ході семінарів, конференцій тощо).

ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень,

включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає широкому профілю навчального закладу. У цей мінімум входить загальновживана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

а) інтернаціональних слів, подібних у галузі виразу і таких, що збігаються у галузі змісту в рідній та англійській мовах;

б) відтворюваних похідних та складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник до аспірантури також повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

ГРАМАТИЧНИЙ МІНІМУМ

Для оволодіння уміннями і навичками усного мовлення граматичний мінімум передбачає:

– уміння висловити думку в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); ставити загальні і спеціальні питання, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень;

– знання часових форм французької мови;

– використовувати конструкції, щоб висловити пораду, наказ тощо.

Для вираження думки в мовленні вступник до аспірантури повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, прикметників, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форми займенників тощо.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану, неособовими формами дієслова, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин; використання часових форм дійсного, наказового, умовного способів та *subjonctif*.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв'язані з темою «Спеціальність вступника» і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ

Організація і проведення вступного іспиту до аспірантури Волинського національного університету імені Лесі Українки з французької мови здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2022 році; Правил прийому до аспірантури (доктор філософії) ВНУ імені Лесі Українки в 2022 році; Положення «Про приймальну комісію ВНУ»; Положення про прийом на навчання до аспірантури ВНУ на здобуття наукового ступеня доктора філософії, Положення про предметні комісії для проведення вступних випробувань до аспірантури ВНУ; Положення про відділ аспірантури, докторантури та наукових стажувань ВНУ імені Лесі Українки.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

- 1) бесіда на тему наукового дослідження (проблематика, актуальність, мета та завдання наукової розвідки, матеріал дослідження, структура наукової роботи);
- 2) читання, переклад та аналіз граматичних явищ оригінального тексту за фахом;
- 3) реферування іноземною мовою українськомовного тексту за фахом (наукова стаття);
- 4) усне повідомлення на одну із розмовних тем. Співбесіда з питань загально-побутового та професійного спрямування.

Зразок екзаменаційного білету

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Вступний іспит з іноземної мови (французької)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Бесіда на тему наукового дослідження.
2. Читання, переклад та аналіз граматичних явищ оригінального тексту за фахом.
3. Реферування іноземною мовою українськомовного тексту за фахом (наукова стаття).
4. Усне повідомлення на одну із розмовних тем.

*Затверджено на засіданні кафедри романської філології
факультету іноземної філології
протокол № від « » _____ 2022 р.*

Зав. кафедри _____ проф. О. Станіслав

6. ТЕМАТИКА РОЗМОВНИХ ТЕМ

Абітурієнт повинен вміти спілкуватись в межах наступної тематики, а також відповідати на питання, пов'язані з такою тематикою:

1. Моя освіта (університет, який я закінчив(ла)). Моя спеціальність.
2. Дозвілля. Подорож. Відпочинок.
3. Роль сім'ї у суспільстві.
4. Система навчання в Україні та Франції.
5. Свята та традиції українців та французів.
6. Україна: географічне положення, політична система.
7. Економіка, промисловість та сільське господарство України.
8. Франція: географічне положення, політична система.
9. Економіка, промисловість та сільське господарство Франції.
10. Екологічні проблеми.
11. Мистецтво. Музика. Кіно. Театр. Література. Преса.
12. Проблема академічної мобільності викладачів і студентів.
13. Як подолати стрес на роботі. Як подолати невдачу.
14. Стереотипи і реалії французів.
15. Електронні гаджети: за і проти.

Production orale

Sujet 1. Avez-vous déjà participé à un programme de mobilité des étudiants ? L'expérience à l'étranger sera-t-elle le moyen de vous différencier des autres et de vous faire plus facilement une place sur le marché de l'emploi ? La mobilité étudiante et la « fuite des cerveaux » : quels sont les problèmes ?

Sujet 2. Êtes-vous d'accord que le problème de pollution de l'eau reste négligé ? Quels sont les risques pour la santé de l'homme dans la pollution de l'eau ? Pouvez-vous conseiller comment protéger la terre, au niveau global mais aussi local ?

Sujet 3. Quelles peuvent être les conséquences d'une dépendance aux jeux (de hasard et d'argent, vidéo) ? Quels conseils pouvez-vous donner à l'entourage du joueur ? Quelles sont les mesures pour réduire l'addiction aux jeux ?

Sujet 4. Est-il possible de vaincre le trac ? Quels sont vos conseils pour le surmonter ? Avez-vous eu des échecs dans votre vie ? Savez-vous comment les gérer ?

Sujet 5. La question du stress au travail est-elle très présente dans votre pays ? D'après vous, est-ce qu'on accorde trop d'importance au travail de nos jours ?

Sujet 6. Le livre électronique est-il un simple gadget ou un vrai progrès selon vous ? Pensez-vous que le livre électronique puisse remplacer le livre papier ?

Sujet 7. Parlez des stéréotypes et des réalités des Français à table. Qu'en pensez-vous ?

Sujet 8. Depuis les années la famille a beaucoup changé, mais elle demeure une valeur essentielle de la société française. Prouvez cette idée.

Sujet 9. Parlez du rôle des langues étrangères dans la vie des jeunes gens. Quelles langues étrangères connaissez-vous ?

Sujet 10. Parlez de votre profession. Quelles qualités exige-t-elle ?

Sujet 11. Le cinéma reste une sortie favorite des jeunes. Et vous, êtes-vous cinéphile ? Quels genres de films préférez-vous ? Pourquoi ? Et le cinéma français, vous impressionne-t-il ? Parlez des acteurs et des cinéastes français les plus connus.

Sujet 12. Recommandez au jury un film qui vous a marqué récemment. Argumentez votre choix. Indiquez le titre du film, le réalisateur et les acteurs principaux. Parlez du jeu des acteurs et du scénario. Vous pouvez évoquer quelques scènes précises.

Sujet 13. La peinture française est riche en noms des artistes mondialement connus et appréciés. Parlez au jury d'un peintre français qui vous a surtout marqué. Choisissez parmi ses œuvres un tableau et présentez sa description et son analyse détaillée au jury.

Sujet 14. Les voyages restent le meilleur moyen pour découvrir le monde, connaître des gens nouveaux et des cultures étrangères. Parlez de votre façon de

voyager (transport, destination, compagnie...). Savez-vous comment peut-on réduire les frais de voyage ?

Sujet 15. Les étudiants se plaignent souvent du manque de temps libre. Et vous, en avez-vous beaucoup ? Quel est votre passe-temps préféré ? Optez-vous pour un repos actif ou passif ? Que pensez-vous des gens qui restent toujours chez eux devant l'ordinateur ?

Sujet 16. « Dis-moi ce que tu manges, je te dirai qui tu es ? » Comment comprenez-vous cette citation ? Faites-vous attention à votre alimentation ? La consommation de quels produits alimentaires vous semble-t-elle dangereuse (viande, alcool, fast-food...) ?

Sujet 17. On dit que la famille est le trésor le plus précieux. La famille, quel rôle joue-t-elle dans votre vie ? Donnez vos idées sur ce sujet.

Sujet 18. Aristote a dit « L'amitié est une âme en deux corps ». Avez-vous votre meilleur(e) ami(e) ? Faites son portrait ! Pourquoi vous entendez-vous bien ?

Sujet 19. Paris est non seulement la capitale de la France, mais aussi son cœur et son âme. Qu'est-ce que vous connaissez de cette ville ? A Paris il y a beaucoup de curiosités. Lesquelles voudriez-vous visiter et pourquoi ? Justifiez votre choix.

Sujet 20. Le français : citez 10 raisons pour l'apprendre. Parlez aussi de la place que le français occupe dans votre vie. Présentez vos suggestions pour encourager les jeunes ukrainiens à apprendre le français.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Berthet A. Alter ego : méthode de français B2 / A. Berthet et d'autres. Paris : Hachette, 2012. 224 p.
2. Brillant C. Le nouvel édito B2 / C. Brillant, Bazou V. et d'autres. Paris: Didier, 2012. 222 p.
3. Glaud L. Grammaire essentielle du français / L. Glaud et d'autres. Paris : Didier, 2015. 287 p.
4. Baptiste A., Marty R. Réussir le DELF B1. Paris: Didier, 2010. 196 p.
5. Baptiste A., Marty R. Réussir le DELF B2. Paris: Didier, 2010. 191 p.

6. Костюк О. Л. Français. Niveau intermédiaire. Київ: Ірпінь, 2002. 224 с.
7. Крючков Г. Г. Поглиблений курс вивчення французької мови. Київ: Вища школа, 2000. 399 с.
8. Соломарська О. О. Підручник французької мови. Рівне, 2002. 192 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Критерії оцінювання відповідають 5-бальній шкалі. Вступника допускають до участі в конкурсному відборі, якщо кількість балів з вступного випробування складає не менше 3 за 5-бальною шкалою.

Результати вступних іспитів оголошують вступникам у день складання після прослуханих відповідей усіх вступників, які склали іспит.

5 балів – якщо під час відповіді на питання продемонстровано вільне володіння іноземною мовою незалежно від тематики ситуації, запропонованої у білеті для обговорення, статті для реферування та загальних характеристик обраної наукової теми дисертації. Вступник демонструє повне розуміння ситуації та статті, належним чином підтримує діалог, описує деталі, висловлює власне бачення повними граматично коректними та зв'язними реченнями, реагує засвідчуючи високий рівень мовних компетенцій, які відповідають міжнародній шкалі на рівні B2, C1 чи C2.

4 бали – якщо загалом розкрито зміст питань, продемонстровано загальну мовну ерудицію, науково-аналітичні здібності, проте трапляються лексичні та граматичні помилки, виникають незначні труднощі щодо окремих аспектів обговорення питань, запропонованих у білеті. Вступник демонструє розуміння ситуації, підтримує діалог, частково описує деталі, висловлює власне бачення, реагує засвідчуючи рівень мовних компетенцій, які відповідають міжнародній шкалі на рівні B1.

3 бали – якщо вступник частково розкрив зміст питань, запропонованих у білеті, однак продемонстрував низький рівень знань, не завжди розумів питання та міг належним чином зреагувати на них та розкрити їх сутність. Вступник демонструє часткове розуміння ситуації, не завжди підтримує діалог, не може описати деталі, докладно висловити власне бачення, реагує засвідчуючи рівень мовних компетенцій, які відповідають міжнародній шкалі на рівні A2.

2 бали – фіксується у випадку низького рівня знань, допущення помилок, неможливості сформулювати відповідь, зрозумілу екзаменаторам, відмовляється відповідати на запитання, засвідчуючи рівень мовних компетенцій, які відповідають міжнародній шкалі на рівні A1.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ